

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 50. etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrierile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukes Nachf.,
Nux, Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsbet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifă
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani.

Nr. 191.

Brașov, Vineri 29 August (11 Septemvrie).

1903.

Din cauza sfințel sârbători de mâne, Vineri,
Tâlcarea cap. sf. Ioan, diarul nu va apăre până
sâmbătă seara.

Ceasuri și țile grele.

În două rânduri monarchul a
fost la Budapesta ca să stăruie la
fața locului pentru deslegarea crizei.
Nu mai puțin decât în două-țeci și
două de audiențe Majestatea Sa a
ascultat de arândul pe toți corifeii
politici maghiari din parlament, cu
excepțiunea numai a celor independen-
țiști, și a conferit cu ei asupra si-
tuațiunii. Cu toate acestea nu s'a pu-
tut ajunge la nici un rezultat, nu
s'a putut afla nici o modalitate pen-
tru delăturarea crizei.

Causa o cunoștem. Suveranul
nevrând să cedeze nimic din prero-
gativele sale în ce privește limba
de comandă și de serviciu în ar-
mata comună, nici unul din amîn-
ții bărbați politici și de stat nu s'a
încumetat a lua asupra sarcina
de a forma cabinetul. Nu s'a încu-
metat, deore-ce în fața cuceririlor,
ce le-a făcut și le face între Ma-
ghiarî curenul opozițional, care re-
clamă limba de comandă maghiară,
nu aveau nici o garanție, că vor
pute reuși.

Partidul liberal, care a format
majoritatea în cameră, și-a pierdut
lota puterea în fața terorismului ce-
l exercită opozițiunea și nimeni din
sinul lui nu mai cuteză să i se pună
acesteia față în cale. Rezolvarea
crizei s'a amânat din nou — nu se
scie până când. Cuprins de intristare
semi-oficiosul „Magyar Nemzet“ se
împustesc asupra propriilor soți de
partid, făcându-le cele mai grave
împutări, că de frică că-și vor perde
popularitatea s'au lăsat a fi înfricați
de estremi și au contribuit astfel a
împinge Ungaria de pe drumul des-
voltării sale fericite într'un „chaos“.
Numita foie nu mai poate retăcă, că
orizontul politice maghiare e cu to-

mul înorat și că neclaritate și nesiguranță cuprinde inimile celor ce s'au desfășurat și desfășurat de trei-țeci și mai bine de ani la stupul cu miere. „Străbatem ceasuri grele“ continuă diarul guvernamental, „părintescile îngrijiri ale Majestații Sale Regelui Ungariei s'au arătat până acuma zadarnice, căci până ađi n'a succes formarea unui guvern constituțional și tot mai mică devine speranța, că va succede“.

Se țice, că monarchul a plecat erî la Budapesta mănios, și că a dat de scire conducătorilor partidelor maghiare, prin contele Khuen, — cel ce face mai departe interimaral slujba de ministru-președinte — că așteptă ca însiși se afle între ei o modalitate de aplanare a crizei, căci din parte-i și-a făcut datoricia.

Privitor la enunțatiunile monarchului în decursul audiențelor se raporteză, din partea celor ce pretind a fi tot-deuna bine informați, lucruri în adevăr senzaționale.

Așa se asigură între altele, că bărbații, cari au fost chemați în audiență, au primit în general impresiunea, că monarchul, în afară de limba de comandă și de serviciu, ar fi gata a le concede Maghiarilor tot ce le-ar mai dori inima; er acel oen politic care ar veni la cârmă și s'ar mulțumi pe teren militar cu atâta, cât află admisibil monarchul, ar pute să câștige pe terenul dinăuntru și pe cel economic concesionii cum nu le-a mai avut nici un guvern maghiar.

Și mult espertul corespondent al foiei liberale vieneze scie s'espună, că decă Maghiarii s'ar mulțumi cu limba de comandă și de serviciu germană a armatei ca pân' acuma, ar pute dobândi realizarea tuturor celorlalte aspirațiuni naționale.

Dér însuși ministru-președinte Khuen-Hedervary s'a făcut în decursul țilei de erî interpretul acestor promisiuni condiționate, într'o con-

vorbire, ce a avut'o c'un redactor al diarului banffyst din Budapesta. El a desfășurat un tablou al viitorului, care pôte să seducă ori-ce suflet șovinist maghiar — pentru a se supune de ocamdată neesorabilelor necesități și a face pace.

Contele Khuen a vorbit numai în numele său, d'er a dat se se cunoască, că celor cari vor veni să facă pace, le surid cele mai mari isbânđi naționale: reformă electorală din punct de vedere maghiar și așa ca supremația maghiară se nu sufere nimic; pe terenul instrucțiunii nivelare și maghiarizare completă; o nouă politică națională de posesiune pe terenul economic ș. a. În genere nobilul „Ban“ cu sentimente concentrate maghiare, dorește ca rezultatul crizei de față să aducă cu sine o „mare regenerare maghiară“.

„Ceasurile grele“ ale celor cari de atâta răsfeț și îmbuibare și-au pierdut sărăta — de nu s'ar schimba cumva éráși într'o ediție nouă de țile grele pentru partea cea mai covârșitoare a talpei țării, pentru mult încercatele naționalități!

Nu scim decă este la loc în aceste momente optimismul copilăresc al unor foi scrise de nise gazetarî de ocaziune neresioși. Criza abia și-a luat începutul. Încă adversarii egalei îndreptățiri sunt în câștig; încă, cum vedem, se fac prea multe silințe spre a-i mulcomi și împăca, punându-li-se în vedere un nou period de traiu și mai îmbuibat șovinist — pe socotela desvoltării naționale a popórelor nemaghiare.

Bine și consult va fi ca cei ce sunt dați la o parte se-și păstreze trezvia și se se ferescă, ca nu cumva se-și piérdă și ei cumpétul înainte de timp. Ér programul lor în timpuri critice ca cele de față nu pôte fi altul decât concentrarea și încordarea forțelor, pentru ca ceasul decisiunii celei mari, când va sosi odată, se-ı afle strîns uniți și consolidați.

Pangermanii și situația politică din Ungaria. „Alldeutsche Correspondenz“ scrie următoarele:

„Uniunea pangermană (Alld. Vereinigung) urmărește cu satisfacțiune evenimentele din Ungaria, cari contribuie în mod însemnat la realizarea programului pangerman. Ea nu vede în aceste evenimente, decât presemnele realizării postulatului stabilit în programul din Linz relativ la uniunea personală.

Temerile, că interesele economice prin crearea unui teritoriu separat vama și comercial ar fi primejduite, precum și temerile, că prin crearea unei armate independente ungare s'ar slăbi puterea Austriei, s'ar puté înlătura prin aceea, că guvernul austriac ar încheia o uniune vama și o convențiune militară cu Germania. Pangermanii nu vor combate așa-dér postulatale Ungariei (!), deore-ce îndeplinirea lor nu este, decât o chestie de timp și este în conformitate cu programul pangerman.

Separatiunea de Ungaria ar trebui să o inițieze „Reichsrath“-ul, decă ar avé curagiul s'o facă.

Uniunea pangermană își exprimă tot odată dorința, ca guvernul să revóce imediat ordinul relativ la reținerea rezerviștilor.“

O notă a Turciei. Pórtă pregătesce o nouă circulară cătră puteri, în privința atitudinii Bulgariei, cerénd cu energie ca Bulgaria să fie obligată a încheie frontiera pentru bande. Altfel, trupele turcesci vor trebui să urmărească bandele și peste frontieră, pe teritoriul bulgar.

Bulgaria cumpără cartușe din Ungaria. „N. W. Tagblatt“ anunță următoarele:

Guvernul bulgar a însărcinat mai multe firme din Viena să-i trimită imediat 16 milioane cartușe. Firmele s'au adresat la ministerul de răsboiú comun, ca se le împrumute aceste cartușe, ministerul însă li-a refusat cererea. Atunci guvernul bulgar s'a adresat cătră firme maghiare, că rora ministerul de honveđi li-a dat ca împrumut cele 16 milioane cartușe.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Din Nirvana.

— Fine. —

Concluziuni finale:

1) Teosofia, în fondul său nu e apăsătoare modernă, ci o vedem apărând, dispărând și éráși reapărând în toate epocile de decadență filosofică-culturală. Mica revizată istorică, întrețesută în corpul recentului de față — fresce nu pentru specialități, ci pentru cei mai puțin orientați — a avut scopul să fixeze și să caracterizeze etapele din fazele principale, sub cari își face apariția curenul mistic-teosof în istoria filosofiei. Teosofia decă nu e tocmai un „nou“ curen în filosofie, precum ne spune d-l Stoica.

2) „Revelațiunea“ teosofă, n'o putem recepta din 99 de motive — vorba vine — între cari preponderază mai ales tendința cosmopolită și disolvantă a religiei teosofice. Insuși creștinismul, care nu face distincțiune între om și om, popor și popor,

ci ne proclamă pe toți și ne subordinează ca fi egali îndreptățiti ai aceluiași părinte ceresc, în fondul său e de colorit vădit cosmopolit. Efectul s'a și văđut deja din capul locului. Imperiul roman, zidit pe base naționale, a fost în ultima sa fasă dismembrat și distrus tocmai prin cosmopolitismul creștin. Numai cât ađi creștinismul, modificat ca formă în diferitele confesiuni, a ajuns să devină nota esențială a caracterului național la toate popórele creștine. Cel puțin la poporul nostru nobila lege străbună e atât de concretă cu viața psihică a némului nostru, încât ori-ce încercare de a-l scóte din țifinile minții și inimei, invólvă în sine atentat la basele existenței noastre naționale. A întemeia o nouă religie universală se pôte face ađi cu aceleași șanse, ca și cu încercarea de a introduce o limbă universală — volapük. Ca sport său pasiune privată se pôte îndeletnici omul cu ce-i convine: spiritism, teosofie, astrologie, alchimie seu volapük. Atât da, d'er mai departe nu. Presiunea morală asupra conștiinței, convingerei și sentimentului — la ómeni cu

pretenție de cultură și serioșitate n'are sens.

3) Teosofia vrea să contopescă toate religiunile și în urmă să împăce religiea cu sciința. Singura religie care s'a impus de sine prin propria-i forță morală e creștinismul. Ori ce altă încercare de a crea o religie universală s'a dovedit de nepotincioasă. Dovadă neoplatonismul. Unde duce escesul în nisuința de a împăca seu mai bine đis de a subordina credinței (dogmei) sciința, acesta o dovedește sórtea scolasticismului, care nu s'a putut fericii cu totă logica și silogismele lui Aristoteles. Ce va face teosofia, care nu vré să scie de nici o logică și filosofie?

4) Spațiul nu mi-a permis să mă estind asupra multelor afirmații cuprinse în cele 3 coferințe, deși ar fi fost multe de đis și s'ar fi putut atinge chestiuni destul de interesante. Astfel e bună-óră filosoful Plato, pe care încă și-l discută teosofii cu multă rivnă, ca un fel de protopărinte al teosofiei. Literatura sciințifică, referitoare la filosoful Plato s'a îmbogățit în mod nespus în anii din urmă. Filologii consu-

mați și încărunțiți în vaste și migăloșe cercetări critice au clarificat multe puncte întunecate din filosofia platonice. Să scie de dragoste platonice, idealism platonice, dorințe platonice, stat platonice, d'er de vre-o „reincarnațiune“ platonice — în sens teosof — sciința critică până ađi nu scie nimic. Numai teosofia se vede a fi ajuns în posesiunea acelei misterioșe puteri magice, ca într'un moment de inspirațiune seu elevare mistică se pótă străbate tainele nepătrunse până acum de critica seculară a unei sciințe positive. Credat Iudaeus Apella!

5) Credem, că d-l Stoica e jertfa unei simple sugestii — și al unui iperzel pripit. Graba strică tréba uneori. „Norum prematur in annum“ e un neprețuit principiu pentru cei cari îl sciu prețui. Principiul e cel puțin practic, și ar trebui să se inspire din el mai ales omul tiner, la care rivna și impetușitatea ambiției e în formațiunea cea mai periculoasă. Nu-i nimic mai dureros, decât se-ți cânți însuși elegica palinodie pe ruina deșertelor iluzii și a „pecatelor tineretii“.

Crisă fără sfârșit.

Majestatea Sa monarhul a plecat ieri după amiazi din Budapesta la Viena.

Oficioul „Bud. Tud.“ spune, că din Viena monarhul va pleca în 12 l. c. la manevrele cavaleriei în Galiția. Maj. Sa, dăce oficioul, pleacă din palatul din Buda fără ca petrecerea sa aici să se fi ajuns scopul.

După informațiile altor diare budapestane Maj. Sa nu se va mai întorche din Galiția în Ungaria, ci va merge direct la Viena, pentru a primi visita împăratului Wilhelm. Va primi însă în Viena pe câțiva politicieni maghiari, dăr o clarificare a situației nu se poate aștepta decât pōte în Octomvrie.

Eri s'a ținut un consiliu de miniștri ungar. Conte Kluen Hedervary a raportat asupra crizei.

Din raport reiese, că Majestatea Sa e firm decis, ca în cesiunea postulatelor militare să nu cedeze și să nu dea alte concesii, decât acele ce le-a dat lui Szell și Hedervary.

Gravitatea situației reiese și din cuvintele ce le-a dīs Coloman Szell către mai mulți membri ai partidului la clubul liberal.

— „Stăm foarte rău“, a dīs Szell. „Mă tem, că situația politică va lua o întorsătură foarte gravă“. Apoi a adaus: „Nu mi s'a dat nici o însărcinare, mă tem însă, că va urma o încurcatură și mai fatală, decât aceea de până acum.“

Cuvintele acestea le-a dīs Szell după audiența ce a avut-o la palatul din Buda.

Aici mai amintim, că după asigurările unei foi opozițional, Majestatea Sa a dīs către unul din bărbații, pe cari i-a primit în urmă.

— *Lass's mich schon ganz in Ruhe, ich will von den Concessionen gar nichts mehr wissen.* (Lăsați-mă în pace, nu vreau să mai aud de concesii.)

— *De a dīs Tisza?* Intr'unul din numerele trecute am reproduc și noi după o fōie maghiară cuvintele ce le-ar fi dīs contele Ștefan Tisza în clubul liberal, amintindu-se cu glonț și furci pe aceia, cari nici după concesionile, ce corōna e aplecată a-le da Maghiarilor, nu vreau să se astîmpere și să desarmeze. S'a făcut mult șgomot în jurul cuvintelor lui Tisza, ér deputatul Kristoffy, care era de față la club, étă cum reconstruesce părerea ce și-a dat-o contele Tisza asupra situației:

— „Maj. Sa este gata a merge pe terenul concesionilor până la limita ce o permit principiile fundamentale ale legii din 67. Concesionile acestea întrec bișor acele dorințe naționale pe teren militar, ce s'au cuprins înaintea de asta în programul partidului național (apponyist). Nu este prin urmare nici un motiv, ca partidul liberal să nu primescă de ale sale

aceste concesii și să nu ia poziție pentru ele. Cel ce trece peste aceste concesii, nu este sincer aderent al bazei de la 67. Cei cari cu tōte acestea, în situația actuală, pretind mai mult, ăceia provocă conflict între națiune și corōnă. Eu însă nu vreau să fac revoluție și să stau înaintea glonțului și furcilor, nici nu vreau să espun națiunea la așa ceva, căci într'o astfel de luptă pot să cadă 100.000 ōmeni. Națiunea ar puté încă să supōrte asta, dăr decât lovitura nu succede și constituția națiunei ajunge în pericol, ea pōte să-și piardă prestigiul pe vecie.“

Ordinul ministrului de război.

În anul acesta din cauza obstrucției opoziției maghiare, neputându-se face recrutările în Ungaria, ministrul ces. și reg. de război prin ordinul de la 19 August a luat mēsuri, ca soldații, cari și-au făcut al treilea an de serviciu, să nu fie concediați la 1 Octomvrie, după cum era obiceiul până acuma.

Un alt ordin al ministrului de război aduce la cunoștința publică, că atât voluntarii pe un an, cât și alți obligați la serviciu militar, cărora li-s'a admis intrarea de bună voie în armată, înainte de a ajunge etatea legală, ori după aceea, decât se prezintă de bună voie la serviciu sunt primiți, și anume: voluntarii pe un an pe ziua de 3 Octomvrie, ér ceilalți la 5 Octomvrie.

Pentru-ca să pōtă întra cineva de bună voie într'un regiment de infanterie, batalion de vênători séu la cavalerie a cercului respectiv, unde este domiciliat, în sensul §-ului 147 : 13 din partea I. a regulamentelor militare (Wehrvorschriften) trebuie să se anunțe în timpul de la 1 Martie până la 30 Septemvrie la ōre-care comandă districtuală de întregire (Ergänzungsbetriebskommando). Pentru asta nu e nevoie de vr'o aprobare din partea regimentului, însă e necesar să se aducă bilet de intrare din partea autorității politice și învoirea părintescă resp. de la tutor. Biletul de delegitare (Eintrittschein) nu se pōte refusa cuiva, decât condițiile pentru intrarea de bună voie sunt implinite, adecă să fie cetățen în una din cele doué părți ale monarhiei, să fie de 17 ani impliniți și să fie în posesiunea tuturor drepturilor cetățenesci.

Decă cineva vré să între la alte trupe, decât cele amintite mai sus, séu vré să între după 30 Septemvrie, atunci anunțarea trebuie să se facă la trupa respectivă.

Ordinul ministrului mai conține mēsuri și pentru recruții nechiemați sub drapel (cetățeni austriaci recrutați anul acesta) că li-se admite intrarea de bună voie în serviciul militar. Ei trebuie să se anunțe séu la comanda de întregire, séu la corpul de trupă la care a fost repartizat. Despre repartizare se pot lua informații de la comanda respectivă de întregire.

Publicațiunea acéstă este mai ales în interesul acelor obligați la serviciu, cari în așteptarea să fie chieamați sub drapel pe primele zile din Octomvrie, și-au părăsit serviciul, ce-l aveau în civil și pōte au venit din depărtare mare din străinătate și acum în urma nechiemării sub drapel (ér în Ungaria în urma amânării asen-

tarilor) nu pot să-și capete vr'un serviciu. Acestora, precum și voluntarilor pe un an, cari doresc să între anul acesta în serviciu, li-se ofere ocaziunea de a-și începe anul acesta serviciul în armată.

Voluntarii pe un an recrutați în anii anteriori și alți recruți din anii trecuți, cari au fost amanați pe 1 Octomvrie 1903, sunt chieamați imperativ la serviciu.

În proporția în care vor întra recruții în armată, soldații, cari și-au făcut al treilea an de serviciu, vor fi concediați. Aici nu se numără însă voluntarii pe un an, deōrece cei ce și-au implinit anul la 1 Octomvrie, făcend esamenul de ofițer, nu vor fi reținuți la armată.

La concedierea celor cari au implinit anul al treilea de serviciu, vor fi luați în considerare în prima linie aceia, cari înainte de chieamarea sub drapel și prin urmare au la activul lor un serviciu mai îndelungat, decât camerații lor. Mai de parte vor fi luați în considerare agricultorii, susținătorii de familii, lucrătorii agricolii și industriași. Vor fi luate în considerare și alte împrejurări speciale. În privința acéstă hotărește comandantul de trupă.

Durata reținerii soldaților peste termenul de 1 Octomvrie va depinde de lămurirea situației politice. Decă însă vor fi reținuți timp de șese săptămâni, acéstă li-se va socoti în loc de prima chieamare la manevre, ér decât vor fi reținuți pe timp mai îndelungat, atunci li-se va socoti și manevra a treia.

Conducerea supremă a armatei a făcut prin urmare tot posibilul pentru a îndulci reținerea impusă de împrejurările politice a soldaților peste termenul de serviciu. Cu deosebire iertarea a doué manevre este un favor destul de considerabil. Respectivii vor fi chieamați în tot timpul rezervei numai odată la manevre și și atunci numai pentru puține zile.

Afară de acestea, în legătură cu dispozițiile referitoare la reținerea soldaților din anul al treilea, ordinul mai conține și dispoziția, ca cei din Austria recrutați în anul 1903 pentru rezerva de întregire séu cei cari după socotela făcută asupra contingentului, au fost trecuți între „supranumerari“, pe ziua de 1 Octomvrie sunt a se înrola împreună cu acei rezerviști de întregire, cărora li-s'a admis amânarea instrucției militare pe anul 1903 și cari vor fi chieamați pe ziua de 5 Octomvrie la instrucție de opt săptămâni.

Revoluția din Macedonia.

Din Sofia se anunță, că bandele de insurgenți din vilaetul Adrianopol au repurtat din nou mari isbândi împotriva Turcilor. În diferite lupte cu trupele turcesci, bandele au cucerit câte-va tunuri.

Localitatea Neokali a fost incendiată de bașibuzuci; 84 de creștini au fost asasinați.

Aprōpe de Dubnița s'a dat o luptă teribilă între o bandă și trupele turcesci. Trupele s'au retras. Ofițerul turc Jussuf Aza, fiind prins, a fost legat de un cōpac, i-s'a smuls limba și i-s'au scos ochii, apoi a fost ars, ca răsbunare pentru Bulgării periți în flacări la Neokali.

O telegramă din Sofia spune, că cercurile macedonene sunt cuprinse de o mare grijă, pe care nu și-o ascund de loc, asupra stării populației din Macedonia.

Turcii neputend să facă nimic bandelor, se năpustesc cu cea mai mare crūdime asupra locuitorilor. Necontenit se dă foc nu numai satelor, dăr și stabilimentelor agricole, magazinelor cu cereale și morilor. Decă nu se pune capet acestor devastări, atunci populația rurală a Macedoniei are să fie bântuită de-o cumplită fōmete.

Diarele „Deutsches Volksblatt“ și „Rappel“ publică șvonul, cum-că Boris Sarafoff, căpetenia revoluționarilor bulgari, a fost ucis într'o luptă la Doyran. Turcii i-ar fi luat cadavrul și-l țin ascuns.

Senatorul român Djuvara, care ia parte la conferința interparlamentară pentru pace și arbitragiu, fiind interviavat de un redactor de la diarul „Neue Freie Presse“ în privința situației din Balcani, a dīs:

„Eu sunt optimist. Nu cred, că o să fie un război, cel puțin pe cât timp va

dura acordul austro-rus. Acest acord e fōrte solid. Decă Bulgaria s'ar încerca să facă o lovitură, Turcia ar sdrobi-o. Turcul e soldat escelent și nu trebuie să uităm, că Turcia are în Asia rezerve mari.

„Nu cred, că e lesnicioasă și nici cu puțință pentru moment, resolvarea chestiunei macedonene. Interesul Românilor este menținerea imperiului otoman; acéstă e pentru noi politica cea mai raționabilă și mai înțeleptă. Rusia ar vré acum să înfrățească pe Serbia cu Bulgaria, însă planul acesta nu se pōte realiza așa curend“

Conferința interparlamentară pentru pace a hotărât să nu se ocupe de memoriul anonim, ce i-s'a trimis și prin care se cere autonomia Macedoniei. Memoriul are drept iscălitură aceste doué cuvinte: „Vox Populi“ (vocea poporului).

Arestarea exarcului bulgar. O sciare gravă, care are nevoie să fie confirmată, se telegrafiază din Constantinopol: „Pōrta a declarat arestat în palatul séu pe exarcul bulgar. Reședința arhiepiscopală e înconjurată de trupe de poliție, cari ocupă tōte intrările. Acéstă ca represalii, în urma refuzului Exarcului de a interveni pe lângă Bulgării din Macedonia, ca să depună armele.“

SCIRILE DILEI.

— 23 August v.

Țarul nu vine în România. Diarul guvernamental „Voința Națională“ desmițind o informațiune a „Epocei“, dīce, că Țarul Rusiei nu va veni în România.

D-l Fr. Hiemesch, primarul orașului Brașov, își începe cu ziua de mâne 11 Septemvrie concediul de 6 săptămâni. În acest timp d-l primar va fi suplinīt de către d-l senator Oscar Alesius.

Uniunea interparlamentară și-a continuat desbaterile în ziua de 8 Septemvrie în sala edificiului „Reichsrath“-ului. Pēcând în ziua primă s'a vorbit mai mult franțuzesce, a doua și s'au rōstit discutări în limba englesă, germană, francesă italiană și cehă. După deschiderea ședinței de către Plener, au vorbit: *Herold* (ceh) contele Schönborn fost ministru de justiție, Sir John Brunner, Stanhope Long, Snape și Cremer (englesi), Hirsch (german), Cicotti (italian), Berzeviczy (ungur), Krabbe (danes), Rahusen (olandese). Primarul D-l Lueger a învitat pe membri uniunii primărie, unde după ce i-a salutată, i-a învitat la o gustare, la care s'au rōstit multe toast. Din partea Românilor s'anunțat la cuvânt Radu Forumberu.

Ofițeri austriaci la manevrele de mâne. La începutul unei viitoare ședințe în Bucuresci 6 ofițeri austriaci autorizați de a asista la manevrele de la Craiova.

Visita împăratului Germaniei în Viena. Împăratul Germaniei va sosi ziua de 12 Septemvrie st. n. dimineața, va fi primit la gară de împăratul Franci Iosif și de arhiducul. O companie va onorurile convenite. Pe tot parcursul de gară până la palat, vor fi înșirate trupe. La palat împăratul Germaniei va fi întâmpinat și salutată de bună-venire de arhiduce, miniștri, ofițeri, generali și superiori din garnisonă, demnitarii Curței. S'au avut loc la palat un prând de gală și apoi reprezentație la Opera imperială. Două și 19 Septemvrie, vor avé loc și nătorre la Lainz, apoi dejun la ambasada germană. În ziua de 20 Septemvrie, dejun la arhiducele Otto; séra prând și reprezentație teatrală la Schönbrunn. Același séră la ōrele 10, împăratul Germaniei va pleca.

General baron Horst, unul din miniștrii cei ce au colaborat în 1868 la actuala armată austro-ungară și care adî trăiesc în pensiune la Graz, adresă diarul „Limo Fr. Presse“ o scrisōre sub titlul „Limite de comandă și însuflețirea în armată“

În sfârșit din parte-mi declar, că:

a) N'am intenționat la nici un cas un studiu sistematic, precum nici nu se putea într'o nepretențioasă recensiune strict limitată ca cantitate și calitate. Cele câteva păreri mai mult fragmentare și emise mai mult în fuga condeului n'am pretenția a-le impune nimăruia. N'am luat asupra-mi, decât sarcina de a informa în câte-va puncte publicul neorientat, care-și va lua ostenela să cetescă broșura d-lui Stoica.

b) N'aș fi dat conferențelor d-lui Stoica atăta importanță, decât n'aș fi vedut în ele un simptom caracteristic al halului sufletesc, în care amenință ajunge o parte a tinerimei nōstre.

c) Espunerile mele fugitive le-am făcut după cea mai bună știință și conștiință a mea. N'am avut intențiunea se ating susceptibilitatea nimăruia, necum veleități, cari cad în afară de cadrul unei simple discuții literare. D-lui Stoica nu-i contestăm nici idealismul, nici „dorul de a face bine“ nēmului nostru, nici chiar capa-

citătea, numai cât puținică modestie, conștiințiositate, precauțiune și cumpet la vorbă nu i-ar strica nici d-sale.

Sub devisa și auspiciile înțelepciunei drepte, a muncii serioșe și oneste, a modestiei și loialității cu drag vedem pe ori și cine.

D-l Stoica — în opozițiune cu mulții schingiuitori ai limbei romănesci, autori de sughituri lirice, romane și tragedii chiar — are cel puțin între tinerii noștri virtutea (la noi și atât e virtute), că mănuescō condeiel ușor și-și dă silința să scrie o acceptabilă limbă romănescă. *Suum cuique!* Sub altă formă și cu alt material d-l Stoica își pōte valida „virtutea“ cu alte șanse.

Buna credință și toleranța, sub devisa căreia stă ori-ce teosof convins și devotat, mă îndreptătesce a crede, că reflexiile mele nu vor provoca nici o furnată.

Clara pacta....

N. Sulică.

care susține, că limba de comandă ca atare nici-odată n'a însoțit pe nimeni și că decă n'ar fi o limbă unitară de comandă în armata austro-ungară, acum ar trebui introdusă. Din această scrisoare interesantă vom reproduce în numărul viitor pasagele cele mai însemnate.

Catastrofa vaporului „Vaskapu“ a fost cauzată — după cum se telegrafiază din Constantanopol — de bombe de dinamită. Bombele au fost aruncate de doi pasageri.

Cununie. D-l Dr. Parteniu Barbu din Sibiu, își va serba în zilele de 21, 22 și 23 Septembrie jubileul de 20 ani al înființării sale. Cu această ocaziune va avea loc la 21 Septembrie o adunare la „Pomul verde“, la 22 Septembrie se va sfinți stégul societății în biserică catolică, ér sera petrecere cu dans la „Casa de tir“, în 23 Septembrie gustare la Forkert (berăria Budweiss) și excursiune în Nou și Dérste. Invităriile la aceste serbări sunt semnate de următorii membrii în comitet: Fr. Schmidt, R. Forkert, C. Heinrich, G. Rottenbacher, E. Gottsmann, I. Pásztor, Fr. Pollanek, Fr. Rheind, D. Vuchetich, A. Schranz, Simon Pécuaru, R. Becker, L. Szivós, I. Rampp, L. Iaroskievici și A. Kiraly.

Societatea restauratorilor și chelnerilor din Brașov își va serba în zilele de 21, 22 și 23 Septembrie jubileul de 20 ani al înființării sale. Cu această ocaziune va avea loc la 21 Septembrie o adunare la „Pomul verde“, la 22 Septembrie se va sfinți stégul societății în biserică catolică, ér sera petrecere cu dans la „Casa de tir“, în 23 Septembrie gustare la Forkert (berăria Budweiss) și excursiune în Nou și Dérste. Invităriile la aceste serbări sunt semnate de următorii membrii în comitet: Fr. Schmidt, R. Forkert, C. Heinrich, G. Rottenbacher, E. Gottsmann, I. Pásztor, Fr. Pollanek, Fr. Rheind, D. Vuchetich, A. Schranz, Simon Pécuaru, R. Becker, L. Szivós, I. Rampp, L. Iaroskievici și A. Kiraly.

Pentru orbi. Se scie, că în diferite localități publice din acest oraș erau expuse nise cassete sigilate pentru a colecta oferte benevole în favorul orbilor. În aceste cassette s'a găsit suma de 235 cor. 44 bani, pentru care direcțiunea reuniunii generale din Budapesta pentru ajutorarea orbilor, exprimă publicului din Brașov cele mai sincere mulțămiri.

Sfințire de biserică. Comitetul parochial gr. or. din Idicel invită la sfințirea bisericii din Idicel-pădure, ce se va face în 23 Septembrie st. n. a. c. prin Escelența Sa Inalt Preasfințitul Domn arhiepiscop și metropolit Ioan Meșianu, precum și la o masă comună și sera la petrecere. Idicel, la 6 Septembrie 1903. NB. Onorații doamni preoți și învățători sunt rugați a aduce acésta și la cunoștința poporului.

Amenințări la adresa prințului Bulgariei. Diarul „Vecerna Posta“, din Sofia, publică următoarele fulgerătoare amenințări la adresa prințului Bulgariei, în urma lovitorei cu disolvarea Sobraniei:

„Kneazul nostru vrea a ne înfrâna. Suntem însă convinși, că acésta este greu de obținut cu inteligența bulgară. Și Stambulov a înfrânat-o deja, dér și-au tăiat mâinile, carl au înfrânat presa, opiniunea luptătoare. Nu se va mișca nimeni când vede, că locul lui Stambulov l'a luat Ferdinand. Destul decă toți vor deschide ochii cum i-am deschis și noi póte prea de vreme. Vom vedé.“ „Vecerna Posta“ crede, că „regimul personal“ al prințului Ferdinand este cu desevirșire compromis.

La granița sârbescă — se comunică de către prefectul de Mehedinți — au fost arestați 14 persoane bănuite a fi Sârbii din România, cari complotéză contra actualului rege sârbesc. În urma intervenției însărcinatului de afaceri sârb din Bucuroș, ei au fost liberați și nu a fost reținut decât unul singur, anume Ivan Milici, care este acusat, că ar fi amenințat cu mórtea pe regele Petru, într'o convorbire avută cu alții.

O nouă sectă religioasă în Elveția. Scrii sosite din Elveția spun, că într'un sat anume Amden, din acea țără, un german numit Klein a cumpărat o mare întindere de pământ, unde a fondat o nouă sectă religioasă. Acești sectari trăiesc în comun și veneréză pe Sf. Fecióră și pe sfinți. Dénșii cred, că la Pascile din anul viitor 1904 Christos va apăré la Amden, apoi va veni sfinșitul luei.

Un mare scandal în Roma. Diarele italiene dau amănunte asupra unui mare scandal, petrecut în cercurile înaltei societăți din Roma. Contesa *Ubalđini*, bine cunoscută în aristocrația romană, asigură, acum trei ani, pe sora sa Elisa pentru o sumă de 250,000 franci. În urma declarațiunei făcute de contesa că sora sa ar fi murit, o companie americană îi plăti costul asigurării. Dér o societate de asigurări din Milan refuză de a plăti suma pe care o reclama contesa. Un proces urmă. La acésta epocă, poliția primi număróse scrisori anonime, declarând, că sora contesei Ubalđini nu era mórta, dér că era închisă într'o mansardă. Contesa, în prezența acestor denunțări, voi se faci să dispară pe sora sa otrăvindu-o, și în acest scop tocni pe un anume Scarpone, bine cunoscut, care comisese deja număróse crime. Dér inspectorii de poliție deghisați în ciobani, opriră trăsura în care se găseau contesa Ubalđini, sora sa Elisa, o fată a contesei și un doctor. Prinsă asupra faptului, contesa declară polițiștilor că persóna pe care o luau drept sora sa, nu era decât o servitoare. Cu tóte astea, inspectorii îi conduseră pe toți la închisóre, și în urma unei emoționante confruntări între cele două surori, contesa Ubalđini trebui să-și mărturisescă culpabilitatea. La Elisa s'a găsit un pumnal care trebuia să-i servescă, a declarat ea, pentru a-și vinde scump viața. Reese din anchetă că contesa Ubalđini, sub un pretext óre-care luase dintr'un spital și transportase la densa acasă o tinără fată având aprópe aceeași vârstă cu sora sa Elisa, și care nu mai avea decât câteva zile de trăit. Când bolnava muri, contesa o înmorméntă îndată, ér pe urmă fabrică un fals testament, după care sora sa Elisa îi lăsa tóte bunurile sale, și anunță amicilor săi mórtea sêrmanei sale surori!

Copil canibal. Oscar Forza, un copil de 3 ani din Rovigo (Italia) fú lăsat deunăzi dimineța în pat cu o soră a lui în vârstă de 6 luni. Câteva minute după aceea a intrat în aceea odaie o copilă de 10 ani, care rămase înmărmurită în fața unui spectacol oribil. Micul Oscar mânca urechile, buzele și bărbia surorii sale și continua să mănânce cu o furie nebună.

Pentru amatorii de fotografie. Aparat de fotografie pentru salon și voiaj foarte renumite; aparat pentru fotografii la moment, precum și óte articolele necesare, se pot procura dela A. MOLL liferantul curții c. și r. din Viena, Tuchlauben Nr. 9. Manufactură fotografică fondată în anul 1854. La cerere liste mari ilustrate, coținând preturile gratis.

Cestiunea ofițerilor sârbii.

Diarul „Zeit“ publică următoarea depășă din Belgrad:

Toți sunt convinși aici, că protestația ofițerilor va conduce la fapte importante și decisive în privința armatei. Guvernul înțelege, că la o așa situațiune trebuie să se găsească o soluțiune, căci în adevěr situațiunea este nesuportabilă.

Însă rezolvarea cestiunei nu va puté să fie desevirșită de cât de un guvern tare, susținut de o majoritate puternică în Scupeină.

Ofițerii din garnisóna Niș au hotărât deja să protesteze contra arestărei colegilor lor, cerénd de asemenea espulsarea masacuratorilor din Belgrad.

Pretutindenî, ofițerii fac propagandă în contra masacuratorilor; aceștia însă sunt decizi a-se apéra până la estremeitate. Ei ar fi hotărât deja să-și însureze contra capilor agitațiunei actuale.

Ministrul de interne Proticici a primit o denunțare, în care se spune, că masacuratorii ar fi hotărât să asasineze pe generalul Magdalenic, pe colonelul Vasici și pe șeful biuroului presei.

Alaltăeri nópte a fost arestat căpitătanul Lonkievici, fost ofițer de ordonanță al asasinatului rege Alesandru. Continuă reciprocele amenințării.

Pare iminentă arestarea generalului în rezervă Magdalenic, care se dice că ar fi dat bani pentru cheltuelile actualei conjurații, precum și a colonelului Vasici.

Diarul „Beogradscki Novine“ află din Niș, că arestarea ofițerilor a fost precedată de nise scene neplăcute prin localurile publice. Într'o cafeana ofițerii au provocat pe un ofițer masacurator, care a chemat în ajutorul său pe alți ofițeri, precum și pe nise soldați. A urmat o luptă în timpul căreia s'au scos săbiile.

Acela care a destăinuit noul complot a fost căpitătanul din gardă, Costici, care a pus să se fure esemplyele proclamației din camera unui ofițer. Proclamația era iscălită de 900 de ofițeri.

Ofițerii arestați se află în citadelă, unde sunt riguros păziți.

Luptă teribilă între creștini și musulmani în Asia.

După o telegramă din Constantinopol, în cartierul Masra din orașul Beirut (Siria, Turcia de Asia) a fost o luptă teribilă între creștini și musulmani. Au trebuit să intervină poliția și trupele. Trei-șeci de ómeni au fost uciși și mulți răniți cu focuri de pușcă și de revolver. Ambasadorii au protestat deja la Pórtă.

Se asigură, că mai multe puteri mari trimit vase de rășboi la Beirut.

Cercurile diplomatice nu sunt surprinse de acésta tragedie, deóre-ce zilele trecute s'au comis la Beirut câte-va asasinat politice. Mahomedanii sunt exasperați.

Valiul Reșid-bey va fi destituit, de óre-ce acest conflict se atribue atitudinei lui.

Lupta de la Beirut dintre mohamedani și creștini a fost pricinuită de cei dintăi iritați cum erau de aparițiunea flotei americane care amenința ca să bombardeze orașul, și de arestarea a patru turci acusați, că au făcut complot, ca să asasineze pe vice-consulul american.

Convocare.

În conformitate cu dispozițiunile ș. lui 12 din statutele Reuniunii învățătorilor de la școlele populare gr. or. române confesionale din protopopiatele: Timișóra, Belint, Comloșul-mare și Lipova, prin acésta se convócă adunarea generală ordinară de óst-an a acestei Reuniunii, pe Duminecă, în 7/20 Septembrie 1903 la 8 óre înainte de amédi în localitățile școlilor confesionale gr. or. rom. din Sân-Miclăușul-mare (Nagy-Szt.-Miklós), unde în aceeași zi la 7½ óre a. m. se va celebra în s. biserică chemarea Duhului sânt.

Obiectele adunării:

ȘEDINȚA I.

- 1) Deschiderea adunării generale.
- 2) Designarea unui notar și a doi bărați de încredere din partea adunării.
- 3) Constatarea membrilor prezenți.
- 4) Presentarea rapórtelor și alegerea comisiunei de trei membri pentru censurarea socotelilor anuale.
- 5) „Organizarea noastră religioasă, morală, intelectuală, fizică și economică“, disertațiune de Iuliu Vuia.
- 6) Pertractarea raportului comitetului central și aprobarea socotelilor anuale.
- 7) Eventuale propuneri.
- 8) Fixarea timpului și locului pentru adunarea gen. viitoare.
- 9) Participarea la primirea solemnă a P. S. Sale d-lui Episcop diecesan I. I. Papp.

ȘEDINȚA II.

- 10) Esmiterea unei comisiuni pentru invitarea P. S. d-l Episcop diecesan I. I. Papp.
  - 11) Bineventarea Prea S. Sale d-lui Episcop diecesan.
  - 12) Inchiderea adunării generale.
- Notă: Pt. membrii sunt invitați a-și întocmi plecarea d'acasă ast-fel, ca în 6/19 Septemvre a. c. la 10³⁷ óre a. m. să sosesc în Sân-Miclăușul-mare, unde după amédi în aceeași zi se va arangia excursiune la școla agronomică d'acolo.

Timișóra, din ședința comitetului Reuniunii, ținută la 1/14 August 1903.

Dr. Traian Putici m. p.
președ.

Aurel Badescu m. p.
not. gen.

NECROLOG. Jalnicii: Stefan Dobreanu, Ecaterina Gheorghiu și Leonida Gheorghiu, au nemărginită durere a vă anunța perderea prea iubitei lor soție, fiică și soră, **Paraschiva Olga Dobreanu**, în etate de 30 ani, încetată din viață în ziua de 26 August curent, ora 10 a. m., după o scurtă suferință și vă rógă să binevoiți a asista la ceremonia funebră, care va avé loc Miercuri, 27 August 1903, ora 4 p. m. Cortegiul funebru va porni de la domiciliul def. str. Cuza-Vodă, la biserică Sf. Archangelii Mitoc și de aci la cimitir.

Galați, 26 August 1904.

— Adresăm nemăngaiatului soț sincerile nòstre condolențe!

Literatură.

„Enciclopedia română“, publicată din însărcinarea și sub auspiciile „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, de Dr. C. Diaconovich, prim secretar al Asociațiunii. Vol. III. Fasc. XXXI (Șimnicu—Tăciune).

Această fascicolă, — penultima a publicațiunii, — cuprinde aprópe 2500 articole și anume întreg restul literii S. precum și un număr mai mare de articole cu inițiala T. Din cuprinsul bogat al acestei fascicole remarcăm în primul rând titlul de interes special românesc, între carl articolele biografice și istorice: Șincai, Sion, Slănicianu, Slavici, Sofronie, Șoimescu, Solomon, Speranță, Stănescu, Stătescu, Ștefan (Domni și mitropoliți români), Ștefanelli, Ștefănescu, Ștefulescu, Ștefuriac, Știrbei, Ștărcuța, Stoenescu, Stoica, Stoicescu, Stolojan, Storck, Străjan, Stroescu, Strousberg, Sturdza, Suci, Șulitș, Șuluț, Suci, Szabó, etc., apoi din istoria universală și geografie: Slavii, Slavonism, Slovaci, Slovenii (de Dr. I. Popovici), Sinaia Siret, Siria, Slanic, Slatina, Slobozia, Snagov, Socola, Șoimuș, Solnoc-Dobăca, Someș, Suceava, etc. Dintre articolele mai mari de interes literar amintim limbile Slave Spaniola și Svedeza, limba și literatura (de M. Străjan); din ramul istoriei bisericesci: Sinod, Sobor, și un vast articol „Statutul organic“, în care P. Cosma arată firea și istoria constituțiunii bisericii gr. or. a Românilor din Transilvania. Științele politice sunt reprezentate în acest fascicol prin mai multe articole de Valerian Urseanu (Socialism, Societate, Stat, Străinii, Suveranitate etc.), filosofia prin Gr. Pletos (Socrate, Spinoza, Spiritism, etc.), medicina forensă, prin Dr. Minovici (Spânzuratul, Sufocare, Sugrumare, etc.). În fine mai amintim dintre articole mai mari: Spital și Statistica (de Dr. Felix), și număróse articole de botanică (Panțu, Radian, Procopovici), de zoologie (Moisil, Leon, Pop. Voitesci, P. Băznoșan, Antipa), de mineralogie și geologie (L. Mrazek, Dr. Popovici-Hateg), de chimie (Dr. Minovici, etc.) și de medicină (Dr. E. Felix, Dr. Beu, Dr. Crănicianu, Dr. Imerwoll, etc.).

Fasc. XXXII, cu care se va termina publicațiunea, va apăré încă în tótna anului curent.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu și se primesc numai pentru publicațiunea întregă. Prețul de prenumerare pentru un tom broșurat coróne 20.—, legat cor. 23.20 (în România: lei 25.—, resp. 28.50).

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 9 Septembrie. „Biroul telegrafic ungar“ anunță, că nu este esclus, ca monarchul să-și schimbe planul cu privire la călătoria în Galizia. E probabil, ca Majestatea Sa să vină la 20 Septembrie la Budapesta, de unde va merge la Viena în 29, pentru a primi pe țarul Rusiei.

Bruxella, 9 Septembrie. „Independance Belge“ vestesce, că Rusia și Austro-Ungaria vor interveni energic în afacerile orientale.

Londra, 9 Septembrie. Agenția „Reuter“ face cunoscut, că până acum jau fost uciși de către Turci 40,000 Bulgari, bărați, femei și copii.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următoarele cărţi:
(La cărţi: aici înşirate este a se mai adauge la lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăţie.)

Scrieri scolare.

Recompensele şi pedepsele în şcoala populară, studiu pedagogic de *d. Darius*, cu un adaus, 64 pag. format mare. preţul 60 bani, se poate procura dela Tipografia A. Mureşianu, precum şi dela autor şi din librării.

Cântul în şcoala populară de *Iuliu Pop*, învăţător în Năsăud. Teoriă, praxă şi cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catehetic pentru primii ani şcolastici, ca îndreptar pentru cateheti, învăţători şi părinţi, prelucrat de *Basilii Raftin*, profesor la seminarul din Blăşiv. Preţul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbii române, pentru şcolile inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de *Ioan Papiu*. Partea I. Etimologia. Ediţiunea II. Preţul 50 bani.

„Învăţătură creştinască“ sau **Catechismul mare** pentru tinerimea greco-catolică. Ediţiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de Sălbăntărâ al Gh-erlei, Ioan Alexi. Noua ediţiune a apărut cu îmbunătăţiri şi e tipărită cu ortografia cu semne. Conţine 284 pag., format 8°, e legată solid şi costă cor. 1.60 (cu posta cor. 1.80).

Îndreptar teoretic şi practic pentru învăţământul intuitiv în folosul elevilor preşcolari, a învăţătorilor şi a altor omeni de şcoală de *V. Gr. Borgovan* prof. de pedagogie. Ediţiunea III. Preţul 2 cor. 40 bani (+ 10 b. p.)

Oral general pentru şcoala română cu 6 clase şi cu un singur învăţător de *Georgiu Magyar*. Preţul 80 b. (+ 10 b. p.)

Scriptologia, sau modul de a învăţa scriind. Îndreptar pentru învăţătorii la tractarea Abecedarului de *Basilii Tetri* prof. preparandial pens. Preţul cor. 2 (+ 10 b. p.)

Curs practic de limba maghiară pentru şcolile popor. rom. întocmit pe baza noului plan ministerial de învăţ. de *Ioan Darius* cu concursul mai multor bărbăţi de şcoală. Partea I. pentru anul I-II şi al II-lea de şcoală. Preţul 32 bani (+ 10 b. p.)

Aritmetică pentru şcolile populare de *F. E. Lutrz*. Tradusă de un învăţător după 9 ediţie germană. Anul I şi II. de şcoală. Numerii 110, 10-20 şi 20-100. Preţul 40 b. plus 5 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Sept. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	118.80
Renta de corone ung. 4%	97.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	89.26
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.05
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.—
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.30
Bonuri rurale croate-slavo	98.—
Impr. ung. cu premii	200.—
Losuri pentru reg. Tisei şi Seghedin.	154.75
Renta de hârtie austr.	199.95
Renta de argint austr.	199.85
Renta de aur austr.	120.25
Rente de corone austr. 4%	100.45
Losuri din 1860.	152.75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară.	15.64
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	710.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	642.—
Napoleondori.	19.06
Mărci imperiale germane.	117.37 1/2
London vista	239.29
Paris vista.	95.02 1/2
Note italiene	95.10

Cursul pieţei Braşov.

Din 10 Sept. n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.96	Vând.	19.—
Argint român.	18.80	„	18.92
Napoleondori.	19.04	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusesce	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.10	„	117.50
Lire turcesce	21.50	„	21.60
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	101.26

Socotela curată!

Cel mai cu efect săpun med. este **Săpunul Carbol-Păcură şi Pucioasă**

a lui BERGMANN.

(Marca: 2 minerii)

dela **BERGMANN & Co., Drezda & Tetschen a.T.** excelent şi probat contra tuturor necurăţeniilor pielei, ecsemă, ca: paraziţi, roşeli, p strui, pete roşii etc. **bucată 80 bani.**

Se capătă la: Teutsch & Tartler şi la farmacia V Roth, în Braşov. 15—30.(930).

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul 10 fil. se vinde la librăria **Nic. I. Ciureu** şi la **Eremias Nepoţii.**

Nr. 14357—1903.

PUBLICAŢIUNE.

De ore-ce **Rudolf Haas** cu petiţia dto 1-a Septemvre 1903, nr. de mai sus a reînăpăiat actul cel îndreptăţeste a esercia meseria de a plassa servitoru, actul care i-s'a estradat cu nr. mag. 17233—1902, şi astfel nu intenţionează a mai esercia această meserie; de aceea îndreptăţirea lui la acesta meserie se declară de ştersă.

Presenta publicaţiune se aduce la cunoştiinţa generală, cu aceea observare, că toţi aceia, cari contra biroului de plassare a d lui **Rudolf Haas**, ar voi se şi validiteze eventuale competenţe de desdaunare seu pretensiuni, cari ar deriva din afacerile de plassare, se provacă a-şi subăterne la subscrisul magistrat reclamaţiunile lor în acesta privinţă, până la 15 Septemvrie a. c. cu atât mai vértos, cu cât, ca după espirarea acestui termin, cautiunea depusă de d l **Rudolf Haas**, la acest oficiu, i-se va estrada.

Brassó, 3 Sept. 1903.

2—2.(1095)

Magistratul oraşenesc.

Nr. M. 12793—1903.

Vinderea

casel oraşenesce din Str. Négră nr. 27. În scopul vânđării aprobate de autoritatea mai înaltă a realităţii de casă aparţinătoare comunei oraşenesce şi aflătoare în Brassó, strada Négră nr. 27. preţuită cu 17897 cor., în **13 Octomvrie 1903 la 10 ore a. m.**, se va ţine licaţiune cu ofert la subsemnatul magistrat, despărţământul pentru afacerile economice, la care se invită amatorii de cumpărare.

Condiţiunile de licaţiune şi de ofert, precum şi cele pentru contractul de încheiat cu cumpărătorul, se află depuse până la ziua de licaţiune la despărţământul pentru afacerile economice, unde se pot lua în vedere de amatorii de cumpărare în timpul orelor de oficiu.

Brassó, în 8 August 1903.

2—5.(1078)

Magistratul oraşen

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face orî şi când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decă fiecare cută este provédută cu marca de apărare a lui **A. Moll** şi cu subscrierea sa.

Prin efectul de lequire durabilă al **Prafurilor-Seidlitz** de **A. Moll** în contra greutăţilor celor mai cerbicoase la stomach şi pantece, în contra cărceilor şi acrelei la stomach, constipaţiunel cronice, suferinţei de ficat, congestiunel de sânge, haemorhoidelor şi a celor mai dierite bóle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce. — Preţul unei cutii originale sigilate Coróne 2.—

Falsificăţiunile se vor urmări pe cale judecătórescă.

Franzbranntwein şi sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provédută cu marca de scutare şi cu plumbul lui **A. Moll**.

Franzbranntwein-ul şi **sarea** este fórté bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de góldină şi reumatism şi a altor urmări de récălă. Preţul unei sticlé originale plumbate, Coróne 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii şi dame fabricat după metodul cel mai nou pentru cultivarea raţională a peleii, cu deosebire pentru copii şi adulţi. Preţul unei bucăţi Cor. — 40 (Cinci bucăţi Coróne 1.80. Fie-care bucăta de săpun, pentru copii este provédută cu marca de apărare **A. Moll**.

Trimiterea principală prin

Farmacistu A. MOLL,

c. şi r. furnisor al curţii imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinela se efectuează şitnic prin rambursă postală.

La deposite se se cerà anumit preparatele provédute cu iscălitura şi marca de apărare a lui **A. MOLL**.

Deposite în Braşov: la d-nii farmacişti *Ferd. Iekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter* şi engros la *D. Eremia Nepoşil, Teutsch & Tartler*.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov. Valabil din 1 Maiú st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la **Budapesta:**

- I. Trenul mixt la óra 5-20 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 8-13 min. séra.
- IV. Tr. accel. la órele 10-26 m. séra.

Dela Braşov la **Bucuresci:**

- I. Trenul de persóne la óra 3-55 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 5-14 m. dim.
- III. Trenul mixt la órele 11-40 a. m.
- IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
- V. Tren mixt la órele 6-50 séra.

Dela Braşov la **Kezdi-Oşorheiu:**

- I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim. (are legăturá cu Tuşnad la óra 9-18, cu Ciuc Gyimes şi Ciuc-Szereda, la óra 10-45 min. a. m.)
- II. Trenul mixt la óra 8-40 min. a. m.
- III. Trenul de per. la óra 3— m. p. m.

Dela Braşov la **Zérnesci** (gar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min a. m.
- II. Trenul mixt la óra 3-44 min. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 9-47 m. séra.
- IV. Trenul mixt la óra 6-14 m. dim. (Numai dela 1 lunie Dumineca şi în serbători).

Dela Braşov la **Ciuc-Gyimes:**

- I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la óre 8-40 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3— min. p. m. (are legăturá cu linia Tuşnad-Ciuc-Gyimes.)

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela **Budapesta** la Braşov:

- I. Tren accel. la órele 5-07 m. dim.
- II. Trenul de persóne la óra 7-50 dim.
- III. Tr. accel. peste Cluşiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9-27 min. séra.

Dela **Bucuresci** la Braşov:

- I. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m.
- II. Trenul mixt. la óra 9-18 min. séra.
- III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la óra 7-41 min. dim. (care circulá numai Vinerea dela Predeal).
- V. Tr. accel. la órele 10-14 m. séra.

Dela **Kezdi-Oşorheiu** la Braşov:

- I. Trenul de persóne la óre 8-25 m. dim. (are legăturá cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3-20)
- II. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5-17 dim.)
- III. Trenul mixt, la óra 6-27 m. séra (are legăturá dela Pаланca la 8-54 dim.)

Dela **Zérnesci** la Braşov (gar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 7-02 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-12 min. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 8-18 séra.

Dela **Ciuc-Ghimes** la Braşov:

- I. Trenul de pers. la óra 8-25 m. dim.
- II. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 6-27 min. séra. (Are legăturá cu Tuşnad-Ciuc-Gyimes.)
- IV. Trenul mixt la órele 10-05 m. séra.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România şi străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe şese luni . . . 12 „	Pe şese luni . . . 20 „
Pe un an . . . . . 24 „	Pe un an . . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România şi străinătate:
Pe an . . . . . 4 cor.	Pe an . . . . . 8 fr.
Pe şese luni . . 2 „	Pe şese luni . . 4 „
Pe trei luni . . 1 „	Pe trei luni . . 2 „

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lámurit şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“